

Les lliçons de Lluch i de Romà i Rossell

Text > PERE BOSCH

Ernest Lluch i Martín (Vilassar de Mar, 1937 - Barcelona, 2000) és conegut, principalment, per la seva trajectòria política. Però, tal com ha destacat un dels seus biògrafs, Joan Esculies, «era, en primer lloc i abans que cap altra cosa, un intel·lectual». Un intel·lectual que va destacar en l'estudi de la història del pensament econòmic i per la seva aportació en la recuperació del fil perdut entre el 1714 i el segle XIX. Per a Lluch, enmig de la foscor del segle XVIII van sorgir llums que van traçar un projecte polític i econòmic per a Catalunya i, d'aquesta manera, van desbrossar el camí cap a la Renaixença del segle XIX. Una d'aquestes llums va ser la de Francesc Romà i Rossell, nascut a Figueres el 1726.

Lluch no va parar de fer recerca sobre Romà i Rossell al llarg de la seva vida. Però, fins avui, els seus treballs estaven dispersos i eren molt poc accessibles. Edicions Cal·lígraf, una activa editorial de Figueres, els ha aplegat en un llibret titulat *Romà i Rossell, el primer de tots*. El llibre incorpora una presentació de Joan Armangué i un pròleg de Rosa Lluch, professora de la Universitat de Barcelona i filla d'Ernest Lluch. El llibre permet disposar, en un únic volum, de tots els estudis de Lluch sobre Romà i Rossell, des del «Primer apunt biogràfic» que en va fer el 1979 per a *Ictineu*:

Diccionari de les ciències de la societat als Països Catalans, fins a la conferència que va pronunciar a Figueres amb motiu de la diada de l'Onze de Setembre del 1998; sense oblidar el punt de partença de la seva recerca, el capítol de la tesi doctoral, que dona nom al llibre i que va defensar el 1970. El recopilatori també reivindica la capacitat de Lluch per adaptar els seus coneixements a l'auditori i permet un exercici molt interessant: comprovar l'evolució dels seus coneixements sobre el personatge.

Lluch, tal com es comprova a través dels seus treballs, traça el perfil i defineix el paper de Francesc Romà i Rossell amb una proposta econòmica ben definida, que partia del poblacionisme, l'aposta pels béns de luxe com a motor del consum i la defensa dels gremis i el lliure comerç amb Amèrica. En allò que fa referència al seu projecte polític, el defineix com un home que «parla d'una manera positiva d'un imperi en què els pobles poden conviure», i que, sense qüestionar el marc polític, demana «que subsistan las leyes con que una Provincia haya prosperado, pues aquello de un Rey y una Ley se entiende de la Ley fundamental del Estado o de una misma Constitución de Gobierno». El resum final del llibre de Francesc Romà i Rossell *Las señales de la felicidad de España, y medios para hacerlas efica-*

després, els infinits missatges d'esclat es confonen entre els brindis.

En alguns moments, l'autor s'atreveix a explicar-nos moments més íntims, més personals, en els quals podem imaginar relacions d'amistat o de parella que, com quasi sempre, no sabem cap a on ens portaran. «No sabem aleshores qui dels dos | tindrà l'enyor i qui tindrà l'oblit'oblit.» I la seguretat que la relació, un moment o altre, finirà.

Hi apareixen, d'altra banda, moments de solitud, de vegades forçada per la pandèmia que ens aclapara: «Allò, que era llunyà, | i fins i tot exòtic, | de

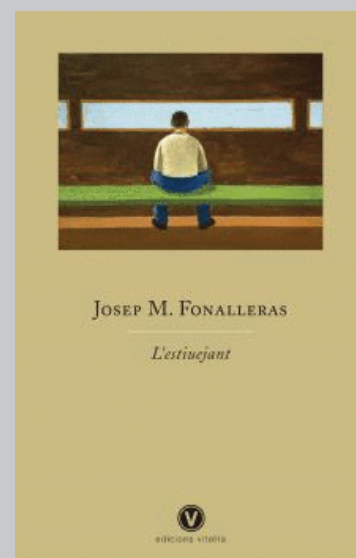
sobte s'acomoda com ho fa l'aigua al vas». Dibuixa el virus com un monstre i explora els límits del seu pis de Girona, alimentat de llibres i de música, mentre estalvia energia anant a poc a poc. Pensa en la mort a partir de les imatges fúnebres de les notícies, sabent que és una certesa que tenim a tocar.

És, finalment, una estampa de vivències, un recordatori de poetes, una memòria de moments imperfectes exposats amb maduresa profunda que arriben a l'ànima, com un alè oxigenat, per guarir-la en moments de descoratjament.



LLUCH, Ernest. *Romà i Rossell, el primer de tots*. Figueres: Edicions Cal·lígraf, 2020. 199 p.

ces (1768) és molt clar. Cal, diu, que «los vencedores aprendan de los vencidos». Una lliçó tan aplicable al passat com a qualsevol moment de la nostra història.



FONALLERAS, Josep Maria. *L'estiuejant*. Bellcaire d'Empordà: Edicions Vitel·la, 2020. 87 p.